

શ્રી યશોવિજયજી

જૈન ગ્રંથમાળા

૨૨૧

દાદાસાહેબ, ભાવનગર.

ફોન : ૦૨૭૮-૨૪૨૫૩૨૨

૩૦૦૪૮૪૬

શ્રીમદ્ મુક્તિવિમળજી જૈન ગ્રંથમાળા મણકો ૮-મો.

શાંતમૂર્તિ પ. પૂ. શ્રીમદ્ પં. દયાવિમળજી-
ગણિપાદપદ્મેભ્યો નમઃ

શ્રીમદ્ પંન્યાસપ્રવર શ્રીમુક્તિવિમળજી
ગણિવરનું.

સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર

—:: લેખક ::—

પૂજ્યપાદ વ્યાખ્યાનવાચસ્પતિ કવિદિવાકર શ્રીમત્
પંન્યાસપ્રવર શ્રી રંગવિમળજી ગણિવરના શિષ્યરત્ન
મુનિશ્રી કનકવિમળજી

—:: પ્રકાશક ::—

શ્રી મુક્તિવિમળજી જૈન ગ્રંથમાળાના સેક્ટરી
શા. શાંતિલાલ હરગોવિન
ડે. દેવશાનો પાટો-અમદાવાદ

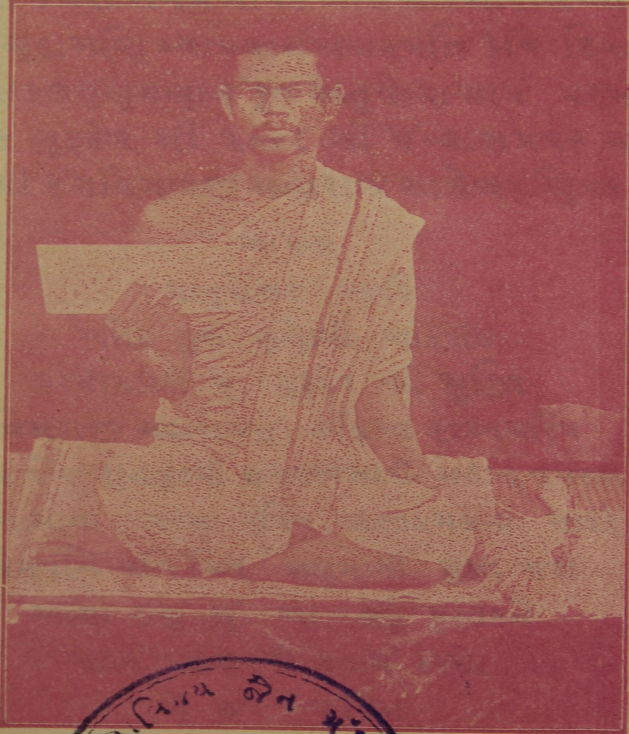
જ્ઞાનસૂરિ સં ૨૧૧ પ્રથમાવૃત્તિ મુક્તિ સં. ૧૯
વીર સંવત. ૨૪૬૪ વ્રત ૧૦૦૦ વિ. સં. ૧૯૯૪

કિંમત વાંચન મનન અને સદુપયોગ.

મુદ્રક : શેઠ દેવચંદ હામજી
ધી આનંદ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ—ભાવનગર.

૨૬૯

પરમપૂજ્ય સકલસિદ્ધાંતવાચસ્પતિ અનેક સંસ્કૃત ગ્રંથ-
પ્રણેતા બાલપ્રદ્મચારી તપાગચ્છાધિપતિ અનુયોગાચાર્ય
શ્રીમદ્ પંન્યાસપ્રવર શ્રી સુકિતવિમળજી ગણિવર

જન્મ સં. ૧૯૪૯ ૨૮૩૦
વૈ. સુ. ૩ ન.....
દીક્ષા. સ. ૧૯૬૨
મા. વ. ૩

ગણિ-પંન્યાસપદ
સ. ૧૯૭૦ કા. વ. ૧૧
સ્વર્ગગમન
સ. ૧૯૭૪ ભા. સુ. ૪

આનંદ પ્રેસ-ભાવનગર.

卐 સમર્પણ. 卐

પરમપૂજ્ય પરમગીતાર્થ જૈનાગમપરિશીલન-
શાલી જૈનશાસનપ્રભાવક બાલશ્ર્મચારીસચ્ચા-
રિત્ર ચૂડામણિ વ્યાખ્યાનવાચસ્પતિ કવિ દિવા-
કર સકલગુણગણાલંકૃત અનુયોગાચાર્ય પરમ-
તારક ગુરૂદેવ શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી પંચાસપ્રવર શ્રી
શ્રી શ્રી રંગવિમળજી મહારાજ સાહેબગણિવર!

આપના

માનુષોત્તર આદિ

અનેક શુભ ગુણોથી આકર્ષાઈ

પરમોપકારી પૂ. ગુરૂદેવ શ્રી મુક્તિ-

વિમળજી મહારાજનું સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર

આપ જેવા શુદ્ધહૃદયી સરણસ્વભાવી મહાન્તપસ્વી

દિવ્યાત્માના પરમ પવિત્ર હસ્તકમલમાં સાદર

સમર્પાને ચત્કિચિત્ ઋણમાંથી મુક્ત થવા

આશા રાખું છું. આ લઘુ પુસ્તકને

સહર્ષ ગ્રહણ કરી કૃતાર્થ કરશે।

એ જ અંતિમ

પ્રાર્થના

નિવેદક

આપનો બાલશિષ્ય કેનકેના

સાદરવંદન !!!

શ્રી મુક્તિવિમળજી જૈન ગ્રંથમાલામાંથી મળતા પુસ્તકો.

૧. શ્રી કલ્પસૂત્ર પ્રતીપિકા	લેટ
૨. શ્રીમદ્ આનંદ વિમળસૂરીશ્વરજીનું
વિશિષ્ટ જીવનચરિત્ર	લેટ
૩. શ્રીમદ્ જ્ઞાનવિમળસૂરીશ્વરજીનું
આદર્શ જીવનચરિત્ર	લેટ
૪. રંજ-વિનોદ ભા. ૧	૦-૪-૦
૫. જ્ઞાન-વિનોદ ભા. ૧	૦-૪-૦
૬. રંગવિનોદ ભા. ૨	૦-૩-૦
૭. પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્ર ટીકા ભા. ૧
શ્રીમદ્ જ્ઞાનવિમળસૂરિકૃત	૨-૧૨-૦

પ્રેસમાં

પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્ર ટીકા ભા. ૨

[શ્રીમદ્ જ્ઞાનવિમળસૂરિકૃત]

-:: પ્રકાશક ::-

શ્રીમદ્ મુક્તિવિમળજી જૈન ગ્રંથમાલાના સેક્રેટરી

શાહ, શાંતિલાલ હરગોવન

ઠેં દેવશાના પાડો.

મું. અમદાવાદ.

॥ श्रीगुरुस्तुत्यष्टकम् ॥

पूज्यपाद् सकलसिद्धांतवाचस्पति कविरत्न चूडामणि बाल-
ब्रह्मचारी अनेकपुस्तकग्रन्थप्रणेता सकलसंवेगीशिरोमणी
सच्चारित्रचूडामणि प्रातःस्मरणीय जगद्गुरु तपागच्छाधीश्वर
श्रीमद् पंन्यासप्रवर श्रीमुक्तिविमलगणिवरस्य स्तुत्यष्टकम् ॥

[वसन्ततिलकावृत्तम्]

अज्ञानध्वान्तकवलीकृतमानसानाम् ,
पञ्चेन्द्रियप्रकरशोषणतत्पराणाम् ।
ज्ञानप्रदीपकलया प्रविदारकं तत् ,
तन्नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सदाऽहम् ॥ १ ॥
लुप्यत्कषायतिमिफेत्कृतिभीषणेऽस्मिन् ,
संस्पृश्यमानतलसंसृतिवार्धिमध्ये ।
निमज्जतां हि भविनां सुकरावलम्बम् ,
तन्नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सदाऽहम् ॥ २ ॥
लोकेप्सितप्रदसुपर्वमहाद्गुमाणि,
पञ्चोत्तमानि सुव्रतान्यनिशं धरन्तम् ।
सौवर्णभूषितसुमेरुवसुन्धरेव,
तन्नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सदाऽहम् ॥ ३ ॥

दुर्वादिवारिदसमूहमथे समीरम्,
 भव्याङ्कुरप्रकरजागरणे सुनीरम् ।
 पञ्चाक्षशात्रवपराजयते सुवीरम्,
 तन्नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सुधीरम् ॥ ४ ॥

स्वल्पायुषाऽपि सुरवाक्प्रचुराननेकान्,
 ग्रन्थान्कुशाग्रधिषणा विभवेन येन ।
 सद्यः प्रणीय जिनशासनदीपकं हि,
 तन्नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सदाऽहम् ॥ ५ ॥

यो देवमर्त्यपशुपत्रिकदम्बकेषु,
 एकातपत्रमिव राज्यमहो करोति ।
 तं मन्मथं वचनहृत्तनुभिर्जयन्तम्,
 तं नौमि मुक्तिविमलं सुगुरुं सदाऽहम् ॥ ६ ॥

रेरे कृतान्त ! मणिमोषक ! लज्जसे नो,
 स्तेयं सुशास्त्रनिवहा बहुगर्हयन्ति ।
 एवं त्वया विमलगच्छमणिर्ग्रहीतो,
 ह्यस्माकमुत्तमधनं जिनशास्त्रकोशः ॥ ७ ॥

सच्छास्त्रतत्त्वपरिबोधनबद्धदेहम्,
 औदार्यधैर्यविनयादिगुणैकगेहम् ।
 पोतं भवाम्बुनिधितीरसमागमेऽहम्,
 एवं सुमुक्तिविमलं सुगुरुं स्तुवेऽहम् ॥ ८ ॥

[શાર્દૂલવિક્રીડિતમ]

સંવદ્ધાજિ દિગંકસોમસમિતે માસે શુભે કાર્તિકે,
તત્પક્ષે બહુલે તિથૌ વસુમિતે વારેવરે ગીષ્પતૌ ।
સ્તોત્રં સ્વીયગુરોઃ સુમુક્તિવિમલસ્યાઽઽનન્દતોવર્ણિતમ્,
સદ્ભક્તિપ્રચુરેણ રજ્જવિમલેનૈતત્સતાં પ્રીતયે ॥ ૯ ॥

જગત્પૂજ્ય તપાગચ્છાધિપતિ કવિશિરોમણી
શ્રીમદ્ પંન્યાસ મુક્તિવિમલજીગણિની
સ્તુતિ.

[મેરે મોલા બોલાલે મદીને મુજ-એ દેશી]

ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે,
મુજ અંતરના તે તિમિર હરે. ગુરુ

સાખી—

ગુરુરાજની વાણી હતી, ભવિષ્યવના અવનાશની;
મિથ્યાત્વના અંધકારને, પણ નાશ કરનારી હતી.

ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે. ॥ ૧ ॥

ગુરુ હતા તુમે સર્વદા, પરિપૂર્ણ શ્રી બ્રહ્મચર્યમાં;
ગુરુ તમારા ગુણને, પ્રેમે ધરે સંઘ હૃદયમાં.

ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે ॥ ૨ ॥

ગુરુ આત્મધ્યાનથી કર્મને, તોડે ક્ષમા શસ્ત્રો ગ્રહી;
વળી ક્રોધ શત્રુને જીતે, સમતા હૃદય કમલે ધરી.

ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે ॥ ૩ ॥

પ્રભુ વીરના સિદ્ધાંતમાં, શ્રદ્ધા અતિશય રાખતા,
પ્રભુ વીરની આજ્ઞા તુમે, શિરથી સદા સ્વીકારતા,
ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે ॥ ૪ ॥

એવા અનેક ગુણે કરી, ગુરુરાજજી તુમે હતા;
સર્વ સંઘના હૃદયો મૂકી, તુમે સ્વર્ગપુરીમાં ગયા.
ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે ॥ ૫ ॥

એવા ગુરુજીનું હવે, દર્શન કહો કયાં સંભવે ?
સર્વ સંઘપ્રેમે શિર નમાવે, રંગ 'કનક' એમ વિનવે.
ગુરુ મુક્તિવિમળ મુજ હૃદયે વસે ॥ ૬ ॥

(૨)

[રાગ—ગઝલ—કંવાલી]

ગુરુ મુક્તિવિમળ રાજ, ગુણો જેના બહુ સારા,
નરો નારી મલી ગાવે, હૃદયના તે ગુરુ મારા.
ગુરુ બાહ્યે ગ્રહી દીક્ષા, થયા વૈરાગ્ય ભજનારા;
બન્યા અનગાર ઉપકારી, હૃદયના તે ગુરુ મારા.
ગુરુ. ૨

ગુરુએ ન્યાય ને વ્યાકરણ, કીધાં કાવ્યો અતિ સારાં;
કર્યો છંદોતણો અભ્યાસ, હૃદયના તે ગુરુ મારા.
ગુરુ. ૩

કમેથી સર્વ શાસ્ત્રોના, થયા પરિપૂર્ણ તે નિષ્ણાત;
ગુરુજી વિશ્વપ્રેમી રે, હૃદયના તે ગુરુ મારા.
ગુરુ. ૪

કરી ગ્રંથોત્પ્તિ રચના, સ્વપર કલ્યાણને કાળે;
અતિ રૂડા સ્તવો વિરચી, હૃદયના તે ગુરૂ મારા.

ગુરૂ. ૫

સંવત્ ઓગણીશ ચુમેતેર, ભાદરવા ચોથ સુદિ પક્ષે;
સુણે ગુરૂ એકચિત્તે રે, બારસા સુત્ર તે કાલે.

ગુરૂ. ૬

એવા ગુરૂ તે સમયે રે, ખમાવે સર્વ જીવોને;
મધ્યાહ્ને બાર વાગતા, વિનશ્વર દેહને છોડતાં.

ગુરૂ. ૭

ગુરૂજી પ્રાણથી પ્યારાં, સદા મમ ચિત્ત વસનારા;
દેવ નર વૃંદ વંદનીય, ગુરૂજી સ્વર્ગ સિધાબ્યા.

ગુરૂ. ૮

વ્યથા વિરહાગ્નિની ભારે, કહો ગુરૂ કેમ કરી શમશે?
ગુરૂ રંગવિમળકેરો, ‘કનક’ કહો તે ગુરૂ મારા.

ગુરૂ. ૯

પરમપૂજ્ય પરમગીતાર્થ નિષ્કલંકચારિત્રચૂડામણી
જેન શાસનના મહાન્ પ્રભાવિક મહાન્ તપસ્વી
ક્રિયાચોગી તપાગચ્છાધિપતિ શાંતમૂર્તિ શ્રીમદ્
પંન્યાસપ્રવર શ્રી દયાવિમળજીગણિ પાદ-
પદ્મેભ્યો નમોનમઃ

પૂજ્યપાદ સકલસિદ્ધાંત વાયસ્પતિ અનેકસંસ્કૃત-
ગ્રંથપ્રણેતા સચ્ચારિત્રચૂડામણિ સકલસંવેગી
શિરોમણિ પ્રાતઃસ્મરણીય જગત્પૂજ્યશ્રીમદ્
પંન્યાસ પ્રવરશ્રી મુક્તિવિમળજી
મહારાજ ગણિવરનું

સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર

[સ્તુતિ]

સચ્ચારિત્ર્યસમુદ્ભવોઽજ્જ્વલયશોદીપિતદિહ્મણ્ડલમ્,
વાચાંદેવીમુપાસ્ય નિશ્ચલધિયા જ્ઞાનં પરં લેભિવાન્ ।
ગ્રન્થાન્ સંસ્કૃતવાઙ્મયાનગણિતાન્ સ્વપ્રજ્ઞયાઽરીરચત્ ।
ઈદે તં સુગુરું સુમુક્તિવિમલં સંવિજ્ઞચૂડામણિમ્ ॥ ૧ ॥

卐 પ્રારંભ 卐

આ જગતમાં પ્રતિક્ષણે અનેક માનવી જન્મે છે,
અને તેવી જ રીતે અનેક માનવો પોતાનો જીવનકાળ

પૂર્ણ કરી એવી રીતે અદૃશ્ય થઇ જાય છે કે જેના નામને પણ જગત્ બૂટી જાય છે. આ જગતમાં આવા માનવો કેટલા થયા ? ક્યાં થયાં ? ક્યારે થયા ? ક્યારે મર્યા ? તેની થોડી જ કોઇ નોંધ લે છે, કે તેની જરૂરિયાત ગણે છે.

પરંતુ જેઓના જીવનમાં કાંઇ પણ લક્ષ્ય જેવું એવી વિશિષ્ટતાઓ હોય અને જેને લઇને તેની પાછળ રહેલ જનતા જેને ક્ષણે ક્ષણે યાદ કરતી હોય તેઓનું જગત્ ઋણી છે. આવી રીતે જેઓના નામ સ્મરણ કીર્તન અને સ્તવનદ્વારા પોતાના જીવનને સાદૃશ્ય કરવા જેટલા પ્રમાણમાં તે મહાપુરૂષની અણમોલતા આંકી શકાય છે.

આવી અણમોલ વ્યક્તિઓનું જીવન લવસાગરમાં દીવાદાંડી સમાન છે. સમુદ્રમાં અટવાયેલ માણસ ચારે બાજુ નીર જોઈ મુંઝાઈ દુઃખી થઈ તેનો અકાળે અંત ન આવે તે આશયે સમુદ્રમાં દીવાદાંડી રાખવામાં આવે છે. અને જેને લઈ લયંકર સાગરમાં પણ આશાચિહ્ન દીવાદાંડી અનેકના આશ્રયરૂપ બને છે તેવી રીતે આ મહાપુરૂષોની જીવનદાંડી અનેક જાતની દુનિયાની આધિ-વ્યાધિ અને ઉપાધિથી અટવાયેલ જીવનવહાણને લવસાગરમાં આશાના ચિહ્નરૂપ રહે છે. અને જેને સાધ્ય રાખી જીવનવહાણ પાર પામી શકે છે. મહાપુરૂષોના જીવનમાંથી લગ્નાશ બનેલ માણસ વધુ ઉત્સાહી બને છે. વૃદ્ધવાદી જેવા મહાપુરૂષોના જીવનથી અજ્ઞાની માણસ જ્ઞાન મેળવવા માટે વધુ ને વધુ કટિબદ્ધ બને છે. આ રીતે મહાપુરૂષોના આદર્શો, રહેણીકહેણીરૂપ જીવન ઘટના અજ્ઞાન મુસા-

ફરને માર્ગદર્શક સમાન છે, માટે મહાપુરુષોના જીવનો વધુ ને વધુ આદરણીય છે.

આવી આવી ઘણી વિશિષ્ટતાઓ અમારા પરમપૂજ્ય તારક સકલસિદ્ધાંતવાચસ્પતિ અનેકસંસ્કૃતગ્રંથપ્રણેતા બાલપ્રહ્લાચારી તપાગચ્છાલંકાર ગુરુદેવ શ્રીમદ્ પંન્યાસ-પ્રવર શ્રીમુક્તિવિમળજી ગણિવરમાં હતી. પચ્ચીસ વર્ષ જેટલા યુવાપ્રવેશ કાળમાં થોડખંધ સાહિત્યરચના, સેંકડો વર્ષના મનન પછી અન્યને પ્રાપ્ત થાય તેવી નિરીક્ષણતા, મમત્વભાવથી પર રહી સર્વ જીવનું કલ્યાણ કરવાની જગત મૈત્રીની ભાવના, દેવસમાન ગુરુના પૂજનથી ઝળહળતો વિનયભાવ, નિરાભિમાની અને મળરહિત થઈ મુક્તિને પામવાની યશોગાથાને મૂર્તિમંત કરનાર નામ સરખા ગુણ-ને ધારણ કરનાર એ પરમતારક ગુરુદેવ હતા.

જન્મસ્થાન

જૈન સમાજની અત્યંત જાહોજલાલીવાળું અને અપૂર્વ ભક્તિભાવ દર્શાવનારું પ્રહ્લાદન રાજનું વસાવેલું અનેક ગગનચુંબી દેવાલયોથી સુશોભિત, અનેક પ્રતિષ્ઠિત ગૃહસ્થોથી ભરપૂર એવું પાલનપુર નગર છે. તેમાં અગીયાર દેરાસરો. ડાયરામાં સંવેગી ઊર્જા વિમળગચ્છ ગચ્છનો અઢીસો વર્ષનો જૂનો ઉપાશ્રય, ને તે ઉપાશ્રયમાં જુનો પ્રાચીન ભંડાર છે. તેનો વહીવટ શેઠ પુનમચંદ રવચંદ મંગ-જી કરે છે. ને એક તપગચ્છનો ઉપાશ્રય તેનો વહી-વટ ગાંધી ભુરાભાઈ ચેલજીભાઈ કરે છે. ત્રણ ધર્મશાળા, એક કન્યાશાળા ને એક ભંડાર જૈનશાળામાં છે, તે પાલન-પુરના નજીક એક ગામમાં આ ચારિત્રનાયક મહાપુરુષનું

જન્મસ્થાન છે. ગંગા અને યમુનાના સંગમસમુદ્ર આ સ્થળ એટલું બધું સુંદર છે કે જ્યાં ગુજરાત અને મારવાડ બન્નેના પ્રાચીન અને અર્વાચીન વેષ, ભાષા, સંસ્કાર અને રીતરિવાજનું એકીકરણ થાય છે. આ ગામમાં ધર્મપરાયણ નીતિમાન અને સુશીલ શ્રીમાન્ કર્મચન્દ્ર નામે શ્રેષ્ઠી અને ધર્મપરાયણ સુશીલા નવલબાઈ દંપતી વસતા હતા. આ નવલબાઈએ વિ. સં. ૧૯૪૯ના વૈશાખ શુદ્ધ ત્રીજના (તે રૂપલદેવ પ્રભુના પારણાનો પવિત્ર દિવસ) દિવસે એક પુત્રરત્નને જન્મ આપ્યો. તે પુત્રના જન્મથી હર્ષિત થયેલા માતાપિતા અને કુટુંબવર્ગે તેનું નામ મૂલચંદ્ર રાખ્યું. ખરેખર મૂલચંદ્ર લવિષ્યમાં ધર્મવૃક્ષના મૂળને પોષણ આપી પોતાના નામને સાર્થક કરનાર થશે, કારણ કે હીરાઓ પૃથ્વીના અલેદ્ય ગુપ્ત પડોમાં પાકે છે. જગતના મહાન્ ધર્મનેતાઓ ને તત્ત્વજ્ઞાનીઓની જીવનકથા મોટે ભાગે જીંપડીથી જ અગર સાધારણ સ્થિતિમાંથીજ શરૂ થાય છે. તેવી રીતે મૂલચંદ્રભાઈ પણ સાધારણ ને સામાન્ય સ્થિતિમાં જન્મ્યા પણ કેને ખબર હતી કે આ બાલપણમાં ખેલતા મૂલચંદ્રભાઈ આવતી કાલના મહાપુરૂષ થઈ પોતાનું નામ ઉજાળશે. થયું પણ તેમ જ. તેમની ધર્મનીષ માતાના સુસંસ્કારોની દૃઢ છાપ મૂલચંદ્રભાઈ ઉપર પડી ને મૂલચંદ્રભાઈ અનુક્રમે બીજના ચંદ્રમાની માફક દિનપ્રતિદિન વધતા પાંચ વર્ષના થયા ત્યારે નિશાળે ખેસાડવામાં આવ્યા.

વ્યવહારકાળ

ઓછામાં ઓછી જન્મળ અને ઓછી ખટપટવાળી પ્રાચીન

કેળવણી, ને આજની વધુ ખર્ચ, જંગળ અને અર્થશૂન્ય અંધ અનુકરણવાળી કેળવણી કરતાં વધુ શ્રેષ્ઠ હતી તે આજે સા કોઈ સ્વીકારે છે. પ્રાચીન કેળવણીમાં માતા-પિતાના સીધા સંસ્કાર બાળક ઉપર પડવાનો અવકાશ હતો. પ્રાચીન કેળવણીમાં ગુરૂના સીધા ધર્મસંસ્કારથી બાળક ધર્મી બનતો. પ્રાચીન કેળવણીમાં ઉત્સવો, ઉમણી અને તહેવારોથી બાળક સાહસી, શૌર્યવાન અને શક્તિસંપન્ન બનતો. પ્રાચીન કેળવણીમાં માણુભટની, ડોશીઓની, વૃદ્ધ પુરૂષોની અને ભાટ-ચારણોની કથાથી જન્મભૂમિ પ્રત્યેના પ્રેમવાળો, પ્રાચીનસંસ્કૃતિના રક્ષણવાળો, અને સુશીલ બનતો. આ રીતની તે વખતની ગ્રામ્યશાળામાં આ મહાપુરૂષે યોગ્ય શિક્ષણ લેવા ઉપરાંત ઉપયોગી ધાર્મિક શિક્ષણ લીધું હતું.

માણસ માત્ર સંજોગને આધીન છે. જેમ એક જ જાતનું પાણી તે મોટી રૂપ બને, ભસ્મીભૂત થાય અને બિન્દુરૂપ રહે તેમ એનો એ મનુષ્ય સંજોગ પલટતાં અનેક પરાવર્તનો પામી અણચિંતવ્યો વિકાસ પામે છે. તેમ ઉછરતાં બાળક મૂળચંદ્રભાઈના માતાપિતા થોડા અંતરે મૃત્યુ પામ્યા. મૃત્યુ મનુષ્યના સુખ વખતે લંબાતું નથી કે દુઃખ વખતે ઉતાવળ કરતું નથી. તે તો તેના નિયત કાળે આવી જ રહે છે. માતાપિતાથી વિહોણા બનેલ મૂળચંદ્રને માતાપિતાના વિયોગરૂપ દુઃખ કેટલું અસહ્ય હશે તે રહેજે કલ્પી શકાય તેમ છે, છતાં અસહ્ય દુઃખ મૂળચંદ્રના જીવનમાં અતિસુખરૂપ પરિણમે છે કારણકે

માતાપિતાના વિયોગે તેઓની માસી દીવાળીએ મૂળચંદને ઊછેર્યો. માતાના વહાલ પછી બીજેજ નંબરે માસીનો સ્નેહ આવે છે. આથીજ લોક કહેવત “ મા મરજો પણ માસી જીવજો ” પ્રચાર પામી છે. માતાપિતાના વિયોગ પછી થયેલ માસીનો પરિચયજ મૂળચંદને આવા ઉન્નત સ્થાને પહોંચાડી શક્યો છે તે તેઓના જીવન ઉપરથી આપણે સમજી શકીએ છીએ.

ગુરુસંયોગ અને દીક્ષા

માસી દીવાળીબાઈનો મૂળચંદના પ્રત્યેનો સ્નેહલાવ અને ઊછેરી મૂળચંદના હૃદયમાં માતાપિતાના વિયોગ દુઃખને ભૂલવું; એટલુંજ નહિ પરંતુ તેને જીવનપથ પિતાને ત્યાં જેટલો ઉજ્જવળ બનત તેનાં કરતાં માસીને ત્યાં વધુને વધુ ઉજ્જવલ બન્યો. કારણ માસી દીવાળીબાઈ શ્રદ્ધાવાન ધર્મનિષ્ઠ અને પાલનપુરમાં ડાયરામાં સંવેગી ઊર્જા વિમળગચ્છના ઉપાશ્રયમાં મહાવૈરાગી શુદ્ધક્રિયાયોગી ઊત્તમ તપસ્વી સકળસંવેગીશિરોમણિ નિષ્કલંક ચારિત્ર ચૂડા મણિ : તપાગચ્છાધીશ્વર શ્રીમદ પંન્યાસ દયાવિમળજી ગણિવરના શિષ્ય લદ્રિકપરિણામી સુમતિવિમળજીના ગુણાનુરાગી હોઈ દીવાળીબાઈ સાથે હરહંમેશ ગુરુને વંદન કરવા આવતા. ગુરુના વધુ ને વધુ પરિચયમાં આવ્યા. આ રીતે સદ્ગુરુસમાગમરૂપ જીવન પ્રગતિનો ઉષાકાળ દીવાળીબાઈ દ્વારા મૂળચંદના જીવનમાં સહેજ સુષુપ્ત ; ધર્મ—બીજ પલ્લવિત થયું અને રોજરોજના : ગુરુના સમાગમ અને ઉપદેશથી અંકુરિત

થયેલ મૂળચંદની ભાગ્યરેખા પણ ગુરૂએ જોઈ લીધી,
 ને જાણ્યું કે તે થોડા વખતમાં ધર્મસ્તાંભ થશે તે
 આશયે તેની માગણી કરી. જીવનભર ધર્મને અંગીભૂત
 કરનાર ગુરૂની આજ્ઞાને શિરસાવંધ માનનાર પોતાથી ન
 બને તોપણ પોતાદ્વારા યા પોતાની પ્રેરણાથી થનાર
 શાસનપ્રભાવના માટે ઉલ્લસિત રહેનાર દીવાળીખાઈ-
 એ તુર્ત ગુરૂવચનનો સ્વીકાર કર્યો. અને જાણે તે શાસન-
 પ્રભાવના પોતે પોતાની જોવા ન તલસતા હોય તેમ તેમની
 છત્રછાયામાં રાખી ગુરૂની સાનિધ્યતાથી મૂળચંદે વ્યવ-
 હારિક અભ્યાસમાં અદ્વિતીય પ્રગતિ સાધવા સાથે ધાર્મિક
 શિક્ષણમાં પણ ઠીક ઠીક પ્રગતિ સાધી અને જોતજોતામાં
 ચાર પ્રકરણ, છ કર્મગ્રંથ, સંગ્રહણી, ક્ષેત્રસમાસ
 ગ્રંથોનો સારામાં સારો અભ્યાસ કર્યો. અને સાથે
 ગુરૂના સંસર્ગથી જ્ઞાનપરિમલ, સંયમની મહત્વતા, અને
 સંયમની અમૂલ્યતા સમજવા સાથે જીવનમાં સંયમરસ
 જાગ્યો. તેટલામાં તો છતી આંખે મૂળચંદની શાસન-
 પ્રભાવનાને જોવા ઇચ્છનાર દીવાળીખાઈ પોતાના પુત્રસમ
 જાણેજના જીવનમંગળના સમાચાર જાણી દેવોને પહોં-
 ચાડવાની ઉતાવળથી સ્વર્ગે સીધાવ્યાં. જન્મ અને મરણ
 જીવની પ્રકૃતિસમ માનવાની યોગ્યતામાં આવી પહોંચેલ
 મૂળચંદને માસીનું મૃત્યુ દુઃખ કે શોકરૂપે ન લાગ્યું,
 પરંતુ તે મૃત્યુ તેના હૃદયમાં માણસ માત્ર મૃત્યુને
 આધીન છે તો તેણે શક્ય જીવનપંથને ઉજાવળ કરવામાં
 કેમ પ્રમાદ કરવો ઘટે? તે ગુંજારવથી જીવનપંથ ઉજાવળ
 કરવાની તમજા ઉત્પન્ન કરનાર બન્યું અને સંયમ ગ્રહણ

કરવાની તત્પરતામાં વધુ ને વધુ આલંબનરૂપ થયું. જિજ્ઞાસુ મૂળચંદને હવે વધુ ને વધુ જ્ઞાન, ધ્યાન અને ક્રિયાકાંડમાં મશગૂલ દેખી તે વધુ તૈયાર થાય તે આશયે પૂ. સુમતિવિમળજીએ અમદાવાદમાં હાજર પટેલની પોળમાં સંવેગી ઊર્જા વિમળગચ્છના ઉપાશ્રયમાં સ્થિરવાસ રહેલ [સંસારી અવસ્થામાં વડીલ બંધુ અને મુનિ અવસ્થામાં] લઘુ બંધુ પૂ. અમૃતવિમળજી ગણિવર પાસે મોકલ્યા. પૂ. અમૃતવિમળજી વિદ્વાન્ અને પ્રગતિશીલ હોઈ તેમની પાસે મૂળચંદે જ્ઞેતજ્ઞેતાનાં કર્મપ્રકૃતિ, પંચસંગ્રહ વિગેરે દ્રવ્યાનુયોગનો અભ્યાસ સુંદર કરી દીધો, પરંતુ ભાગ્યની કોઈને થોડી જ ખબર હોય છે કે કાલે શું થશે ? પૂ. અમૃતવિમળજી ગણિને થોડા વખત બાદ પક્ષાઘાત થયો, આથી તેઓશ્રીએ પોતાના ગુરૂ બાલપ્રહ્લ્યાચારી પ્રાતઃસ્મરણીય પંન્યાસ દયાવિમળજી ગણિના અતિપ્રિય શિષ્ય ને પોતાના ગુરૂબંધુ સ્વાભાગ્યવિમળજી મહારાજને સોંપ્યા, જ્યાં તેઓ ગુરૂની સરળતા, ધર્મપ્રેમ, અને શાસનધગશ દેખી વધુ ને વધુ સ્વાભાગ્યવિમળજી મહારાજ પ્રત્યે ગુરૂભક્તિવાળા થયા અને તેઓશ્રીની પાસે ૧૩ વર્ષની ઉંમરે સં. ૧૯૬૨ ના માગસર વદિ ત્રીજે પરમપાવની અનંતજ્ઞાનદર્શન અને ચારિત્રના ગુપ્ત ખજાનાને પ્રાપ્ત કરવામાં અજોડ ચાવી સમાન દીક્ષાનો અંગીકાર કર્યો અને તેઓશ્રીનું નામ ગુણનિબંધન મુનિ મુકિતવિમળજી રાખ્યું.

અભ્યાસ

બાહ્યાવસ્થામાં સાધુજીવન ગ્રહણ કરનારને સર્વ

સાધ્યો કરતાં વધુમાં વધુ મુખ્ય સાધ્ય હોય તે
 અભ્યાસ કરવો તે છે. આ આપણા ચરિત્રનાયક પૂ. મુક્તિ-
 વિમળજીએ પણ દીક્ષા લીધા પછી અત્યંત તમન્નાથી
 અભ્યાસ કરવો શરૂ કર્યો અને જોતજોતામાં તેઓ-
 શ્રીએ સિદ્ધહેમ, તર્કસંગ્રહ મુક્તાવલી, પંચકાવ્ય, અભિ-
 ધાનચિન્તામણિ, કાવ્યાનુશાસન વિગેરે જોન અને
 જોનેતર દર્શનનો તુલનાત્મક દષ્ટિપૂર્વક હૃદયસ્પર્શી અવગા-
 હન કર્યું, તેઓની સ્મરણશક્તિ કોઈ અજબ આશ્ચર્ય
 ઉત્પન્ન કરે તેવી હતી. તેઓશ્રી એક કલાકમાં ૧૦૦)
 શ્લોક કંઠસ્થ કરતા હતા. અને ૫૦) શ્લોક શાર્દૂલ-
 વિકીડિતમાં અને ૧૦૦ શ્લોકો અનુષ્ટુપમાં નવા સંસ્કૃતમાં
 બનાવતા હતા. તેમણે દીક્ષા લીધા પછી કોઈ પણ તેમને
 ગમે ત્યારે દેખે ત્યારે તેમના જીવનમાં અભ્યાસ, વિચાર,
 મનન, ગુરુસેવા અને શુદ્ધ ક્રિયાકાંડ. ગ્રંથો વાંચવા, નવા
 ગ્રંથો નિર્માણ કરવા-આ સિવાય કોઈ પણ પ્રવૃત્તિમાં તેમને
 જોડાએલ જોઈ શકતું નહિ. તેઓશ્રી ચોવીસ કલાક
 દરમિયાન માંડ માંડ બે કલાક સુષ્પ રેતા હતા. રાત-દિવસ
 એજ તેમનું જીવન હતું. તેઓના અભ્યાસી જીવનનો
 પરિશ્રમ આજે સહુને અનુમોદનીય છે. તેમને અભ્યાસ-
 કાળમાં અભ્યાસનાં રાત્રિએ સ્વપ્નાં આવતાં. આ રીતે
 જોતજોતામાં સારામાં સારા વિદ્વાન્ મુનિરાજને શોભે તેવો
 અભ્યાસ તેમણે કરી લીધો.

પંન્યાસપદ

પદસ્થ થવાની માણસની ઇચ્છા થાય અને તે મેળ-

વવા માટે અનેક ગડલાંઝડ કરી તે મેળવવા પ્રયત્ન કરે, પણ તે પદની કિંમત અને પૂર્વ પદસ્થાની અવહેલના કરવા બરોબર છે. જેમ બાપને પોતાના પુત્રની ખરી ખાત્રી થાય અને તેની યોગ્યતા જાણી પુત્રને માગ્યા વગર, પુત્ર ઇચ્છે કે ન ઇચ્છે તોપણ ગૃહભાર અને પોતાના ખજાનાની ચાવીઓ આપી જવાબદારીથી મુક્ત બની પોતાના સુપુત્રની પ્રશંસા અને સુપુત્રની કાર્યવાહી દેખી હરખાય છે તેમ સુશિષ્યની યોગ્યતા અને સમર્થતા જાણી ગુરુ જાતે જ શિષ્ય ન ઇચ્છે છતાં પણ પોતાની જવાબદારી શિષ્યને સોંપવા તત્પર રહે છે; અને બનેલ જવાબદાર શિષ્યની સુધડ કાર્યવાહી દેખી અતિ આનંદ પામે છે. ગુરુ શિષ્યને પદપ્રદાન કરે છે ત્યારે સાથે સાથે શિષ્યની ગંભીરતા, વિશિષ્ટ જ્ઞાનપણું, ગરબહારની યોગ્યતા, અને શાસનના સ્થંભપણાની પણ મહોરછાપ કરે છે. ગુરુની શિષ્ય પ્રત્યેની આટલા ગુણોની ખાત્રી જ્યારે શિષ્યમાં વસે ત્યારે ગુરુ આપોઆપ પદવી આપે છે, અને તે પદવી ગુરુ શિષ્યને આપે તેને માટે શ્રાવકો પણ ખુબ ખુબ ઝંખે છે.

શ્રીમાન્ મુકિતવિમળજી મહારાજે-સં. ૧૯૬૨- માં દીક્ષા લીધી અને પૂરાં ચાર વર્ષ થયાં ત્યાં તો શ્રાવકો અને ગુરુનો તેમની પ્રત્યે એટલો બધો અટલ વિશ્વાસ બેસતો ગયો કે ગરબહાર જો આમના ઉપર નાંખવામાં આવશે તો ગરબહાર દોરણુદાર તે બનશે તો ગરબહાર કોઈ અપૂર્વ દિશાએ પ્રગતિ કરશે અને તે આશયે વારંવાર રાજનગરના પ્રસિદ્ધ દાનવીર શ્રેષ્ઠી જમનાલાલ ભગુભાઈ,

શેઠ મોહનલાલ મગનલાલ, શેઠ સાકળચંદ મોહનલાલ વિગેરે વિમળગચ્છનો શ્રીસંઘ તથા રાજનગરનો શ્રીસંઘ પૂ. પંન્યાસશ્રી સૌભાગ્યવિમળજી મહારાજને વિનંતિ કરતો હતો, કે આપ આ મુનિશ્રી મુક્તિવિમળજીને પંન્યાસપદ્મરૂઢ કરી શાસનમાં અભિવૃદ્ધિ કરો. ગુરૂ તે આ વસ્તુ કરવા માટે તત્પર જ હતા તેમાં શ્રી સંઘનો અતિ આગ્રહ થયો એટલે પુછવું જ શું? એટલે ગુરૂએ તુર્તજ શ્રીમાન્ મુક્તિવિમળજીને જોગમાં નાંખ્યા ત્યારે તેઓશ્રીના પ્રથમ શિષ્યરત્ન વિદ્વાન મુનિશ્રી રંગવિમળજીને શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના યોગમાં સં. ૧૯૬૬માં નાંખ્યા અને અનુક્રમે દરેક સૂત્રોના યોગોદ્ધન પૂરાં થયાંને શ્રીમાન્ મુક્તિવિમળજી મહારાજને લગવતી સૂત્રના યોગમાં નાંખ્યા. તેઓશ્રીનું જ્ઞાન, નાજીક કાયા, અને તપશ્ચર્યાનું તેજ આ ત્રણેના સંયોગથી શ્રીમાન્ મુક્તિવિમળજીનો દેહ સૂર્ય જેવો પ્રજ્વલિત લાગતો અને ચંદ્ર જેવો સૌમ્ય લાગતો. યોગોદ્ધનની તપશ્ચર્યા, આમ જ્યાં જ્ઞાન અને પરંપરાને જીવનમાં પરિણીત કરતા સાક્ષાત્ તે મુનિ જ્ઞાનદેહ સમ દીપતા, અજ્ઞાન અને મોહાંધકાર દૂર કરી પ્રકાશતા, અનુક્રમે યોગોદ્ધન પૂર્ણ થયા પછી શ્રી રાજનગર સંઘના અતિ આગ્રહથી પૂ. પંન્યાસશ્રી સૌભાગ્યવિમળજી મહારાજે વિક્રમ સં. ૧૯૭૦ ના કારતક વદિ અગિયારસને સોમવારના શુભ મુહૂર્તે દેવશાના પાડામાં ૨૫૦૦૦)ની માનવ મેદનીની વચ્ચે પંન્યાસપદ્મરૂઢ કર્યા. સાથે આખા ગચ્છનો

અને શાસનની ધુરાનો ભાર અને દોરવણીનું સુકાન તેઓ-
શ્રીને ગુરૂએ સ્વહસ્તે સોંપ્યું. તે સમયે શ્રી સંઘે હજારો
કપડા-કામલીનો વરસાદ વરસાવ્યો હતો. આવા અપૂર્વ
પ્રસંગના ઉત્સવોનો જનતાને હર્ષનો પાર ન હોય તે
રહેજે સમજી શકાય છે, કારણ કે ઉત્સવમાં શ્રેષ્ઠીવર્ય મન-
સુખભાઈ ભગુભાઈ, શ્રેષ્ઠીવર્ય જમનાભાઈ ભગુભાઈ તથા
વિમળગચ્છનો સ્થાનિક સંઘ તથા રાજનગરનો શ્રી સંઘ
તથા પ્રતિષ્ઠિત ગૃહસ્થોએ ભાગ લીધો હતો ને તે મહોત્સવ
વધુ ને વધુ દીપે તે આશયે અતિધનનો વ્યય કરી
મહાન મહોત્સવ કર્યો હતો. આ શુભ પ્રસંગ ઉપર
વીસનગર, વડનગર, ખેરાળુ, વીંજાપુર, પેથાપુર, પાટણ,
પાલનપુર, ઊંઝા, પાલીતાણા વિગેરે રાજનગરના ફરતા
કેટલાએક ગામોમાંથી સેંકડો પ્રતિષ્ઠિત આગેવાનો
પધાર્યા હતા.

ત્યારબાદ હાજપટેલની પોળમાં સંવેગી ઊર્જા વિમળ-
ગચ્છના ઉપાશ્રયના આગેવાનોની વિનંતિથી વિમળગચ્છની
જૂનામાં જૂની (૨૦૦) વર્ષની ગાદી છે તે ગાદીને
નમન કરવા માટે મોટા સામૈયાપૂર્વક શહેરના મુખ્ય
લક્ષ્મણીમાં ફરી. મૂળ ગાદીને નમન કરી પૂ. પંચાસશ્રી
સુક્રિવિમળજી મહારાજે પોતાની મધુર વાણીથી
ધર્મોપદેશ આપ્યો. ત્યારબાદ વિમળગચ્છના શ્રી સંઘે તથા
હાજ પટેલની પોળમાં આવેલી નવે પોળના આગેવાનોએ
કપડા-કામલી વિગેરે વહોરાવ્યા ને કવિરત્નશિરોમણિ પૂ.
પંચાસજી મહારાજશ્રીએ તે ઉપાશ્રયનો જીર્ણોદ્ધાર કરવા

માટે ઉપદેશ આપતાં તુર્તજ રૂા. ૫૦૦૦) હજારની ટીપ થઈ ને ત્યારપછી લાંબેસરમાં આવેલ વિમળગચ્છના ડેલાના વેચાણમાંથી રૂપીઆ ૧૦૦૦૦) દશ હજાર તે ઉપાશ્રયના જીર્ણોદ્ધારમાં આપ્યા ને તે ઉપાશ્રયનો જીર્ણોદ્ધાર થયો તે ઉપાશ્રયમાં મહાન્ ક્રિયાયોગી પૂજ્ય પંન્યાસશ્રી ઉદ્યોતવિમળજી મહારાજનો તથા પૂર્વપરંપરાથી ચાલ્યો આવેલો હસ્તલિખિત પ્રતોનો અપૂર્વ ભંડાર છે. તેમાં આશરે ચાર હજાર પ્રતો છે તેનું લીસ્ટ વિ. સં. ૧૯૬૪ માં વિદ્વન્માર્તંડ પૂ. પંન્યાસજીશ્રી સુક્તિવિમળજી મહારાજે કરેલું છે તેનો વહિવટ વિમળગચ્છના શેઠ મોહનલાલ મગનલાલ સાબુગોળાવાળા કરે છે.

સાહિત્ય સમૃદ્ધિ

આ મહાપુરૂષે પોતાની અદ્ય જીવનચર્યાની અંદર વિદ્વત્તાભરેલા, વૈરાગ્ય રસથી ભરપૂર અનેક ગ્રંથો બનાવ્યા છે તેની યાદી નીચે પ્રમાણે છે:—

- ૧ આગમ વાંચન મીમાંસા સ્વોપજ્ઞ ટીકા
- ૨ પ્રશ્નોત્તરરત્નાકર
- ૩ પર્યુષણ કલ્પમહાત્મ્ય
- ૪ કલ્પસૂત્રની કલ્પસુકતાવલી નામની ટીકા
- ૫ પંન્યાસશ્રી દયાવિમળજી અષ્ટક સ્વોપજ્ઞ ટીકા
- ૬ સંસ્કૃત ચૈત્યવંદન ચોવીશી સ્વોપજ્ઞ ટીકા
- ૭ સંભવનાથ સ્તોત્ર ટીકા
- ૮ ગણધરવાદ

- ૯ જ્ઞાનપંચમી કથા પદ
 ૧૦ પોષદશમી કથા ગદ્ય
 ૧૧ પોષ દશમી કથા પદ્ય
 ૧૨ મેરૂત્રયોદશી કથા પદ્ય
 ૧૩ રોહિણી પર્વ કથા પદ્ય
 ૧૪ શ્રી હયાવિમળ ચરિત્ર ગદ્ય
 ૧૫ શ્રી સૌભાગ્યવિમળજી ચરિત્ર :ગદ્ય
 ૧૬ શ્રી જ્ઞાનવિમળસૂરીશ્વરજી ચરિત્ર પદ્ય
 ૧૭ લઘુ ચૈત્યવંદન ચોવીશી
 ૧૮ જૈન ગુણસ્તોત્ર મુક્તાવલી
 ૧૯ શ્રી મહાવોર અષ્ટક
 ૨૦ શ્રી માણિભદ્ર અષ્ટક
 ૨૧ શ્રી સરસ્વતી અષ્ટક
 ૨૨ શ્રી હેમચંદ્રસૂરિજીનું અષ્ટક
 ૨૩ કૃપાવિશુદ્ધિ પચ્ચીશી
 ૨૪ પદ્માવલી

છેલ્લા સૈકામાં શ્રીમાન્ પંન્યાસશ્રી મુક્તિ-
 વિમળજી ગણિવર જેવી જ્ઞાનસાધના અને કાર્ય
 સાધના સાધનાર આપણને ખોળે જડે તેમ નથી, કારણ કે
 વિ. સં. ૧૯૬૨ માં દીક્ષા, સં. ૧૯૭૦ માં પંન્યાસપદ્ય
 અને સં. ૧૯૭૪ માં સ્વર્ગગમન: તેર વર્ષ ગૃહસ્થાવાસ ને
 બાર વર્ષ દીક્ષાપર્યાય કુલ પચ્ચીશ વર્ષની નાની યુવા-
 પ્રારંભવયમાં ઘણા વર્ષે સાધ્ય થાય તેટલો અભ્યાસ
 આટલી નાની વયમાં છટાદાર સામાસિક રમ્ય અને

શ્લેષયુક્ત ગીર્વાણુ ભાષામાં ગ્રન્થરચના અને આટલી નાની વયમાં પ્રૌઢ વૃદ્ધને છાજે તેવો જનતા ઉપરનો પ્રભાવ તેઓની અપ્રમત્તદશા, અપૂર્વ મહત્ત્વતા, ગાંભીર્યતા અને ગુણીયતાને સૂચવે છે તેઓશ્રીના એકેક ગ્રંથ, એકેક વાક્ય, એકેક પદ, વૈરાગ્ય, યુક્તિ અને સચોટતાના રસથી ઝરતું વાચકને જીવન પરિણત બને છે. આજના છસો સાધુમાં શ્રીમાન પંન્યાસ શ્રી મુક્તિવિમળજી મહારાજની લેખિની, વકતૃત્વશક્તિ, કવિશક્તિ અને ગ્રન્થગ્રંથનશક્તિ ને જ્ઞાન તે વખતે અજોડ હતી. તેઓશ્રીએ ચોવીશ ગ્રંથો સંસ્કૃતમાં તદુપરાંત ગુર્જર ભાષામાં પણ સ્તવનો, થોથો, ચૈત્યવંદનો, ગાંડુલીઓ વિગેરે અનેકવિધ સાહિત્ય સર્જ્યું છે ને તેઓશ્રીએ શ્રીમદ્ દયાવિમળજી જૈન ગ્રંથમાળા દ્વારા એકત્રીસ ગ્રંથો પોતાને હસ્તે બહાર પાડ્યા હતા અને તેઓશ્રીની વિદ્વત્તા અને ઓજસ્વિતાઉપર તે વખતના વિદ્વાન્ મુનિરાજો, જૈન જૈનેતર વિદ્વાનો તેમજ દાનવીર અગ્રગણ્ય શ્રેષ્ઠીવર્ય જમનાભાઈ ભગુભાઈ, વકીલ કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી, વિમલગચ્છનો શ્રીસંઘ વિગેરે અગ્રગણ્ય શ્રાવકો મુગ્ધ બન્યા હતા.

યાત્રા અને વિહારવર્ણન

નદીનાં પાણી અસ્ખલિત વહેવાથી સુંદર નિર્મળાં બને છે. તેમ મુનિ પણ વિહરતાં સુંદર શોભે છે. મુનિરાજના વિહારાથી જનતામાં ધાર્મિક જ્ઞાનનો પ્રચાર, ધર્મ પ્રત્યેની તમન્ના મંદિરો અને ઉપાશ્રયની વ્યવસ્થા, ધર્મીજનોને મુંઝવતા

કુતર્કેનો નિકાલ, નજીવા કારણે ઉત્પન્ન થતા મતભેદોનો નિરાસ, અને સાત ક્ષેત્રોની સારણના માર્ગો ખુલ્લાં થાય છે. પરદેશથી આવતા પિતાને સાંભળી તેના બાળકોને જે આનંદ થાય તેથી પણ સેંકડોગણો હર્ષ મુનિના આગમનથી ભક્તજનોને થાય છે. અને તેની દ્વારા તે અનેકગણી ધર્મદ્રઢતા મેળવી શકે છે. જે ધર્મજ્ઞાન પુસ્તકથી કે બીજા સાધનથી મળે તે જ્ઞાન કરતાં મુનિના દર્શનમાત્રથી સેંકડોગણું વધારે મળે છે; કારણ કે મુનિના દર્શન અને પરિચય માત્રથી જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રની ઝાંખી થાય છે. તેના રહસ્યો સમજાય છે. અને તેમાં શો આદહાદ છે તે અનુભવાય છે. મુનિના આગમન વખતે થનાર પૂજા અને ઉત્સવોથી લોકોમાં ધર્મ સંગીત પ્રત્યેનું જ્ઞાન, તેમાં લખેલા રહસ્યનું જ્ઞાન, દેવનાં દર્શન, તેમનો પ્રભાવ, ધર્મપ્રત્યેનો પ્રાદુર્ભાવ થતો પ્રેમ વિગેરેથી જનતામાં ધર્મરંગ ઉત્પન્ન થાય છે.

તેમજ મુનિને વિહાર કરતાં લોકલાવા, લોકસ્વલાવ, લોકોની રહેણીકરણી, લોકોની પરંપરા, લોકોનો ધર્મ પ્રત્યેનો સ્નેહ, કુદરતની નવીનતા, જિનમંદિરોની યાત્રા અને નવીન જ્ઞાનનો વધારો થાય છે. ગમે તેટલું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યા છતાં તેમાં અનુભવની આવશ્યકતા રહે છે. તે અનુભવ વિહારથી મુનિરાજેને ખૂબ મળે છે. આથી આ મહાપુરૂષે પોતાના ટૂંકજીવનમા પણ સિદ્ધાચળ, ગિરનાર, તારંગાચળ, આયુ, તલાજા, ભીલડીયા, મેત્રાણા, શંખેશ્વર, રાણકપુર આદિ પંચતીર્થો, પાનસર, લોચણી વિગેરે અનેક તીર્થ-

ક્ષેત્રોના દર્શન કરી, પોતાના આત્માને તીર્થરજથી પવિત્ર કરી, જનતાને પણ તે પવિત્રતાનો લાભ આપવા અનન્ય પ્રયત્નશીલ હતા. આ તીર્થો ઉપરાંત પણ તેઓનું વિહાર ક્ષેત્ર વિસ્તીર્ણ હતું.

રાજનગર, વડનગર, વિસનગર, પાટણ, પેથાપુર, પાલનપુર, ઊંઝા તેમજ ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, પ્રદેશોમાં વિચરી તે તે સ્થળોનું જ્ઞાન મેળવવા સાથે જનતાને લાભ આપવા ચૂક્યા નહોતા.

આ મહાપુરૂષે પોતાના ટૂંક જીવનમાં પણ અનેક જીવોને યોધિળીજમાં દઢ કરનાર, નવીન સમ્યક્ત્વ પ્રમાડનાર, અને ધર્મપ્રલાવના કરનારા છહરી પાળતા સંઘ, અણુહારી પદની પ્રાપ્તિ કરવાની ભાવના ભાવનાર મુમુક્ષુને તપથી જ્ઞાન મેળવવાની ઉત્તમ કસોટી સમા ઉપધાનતપ, જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્રની પ્રલાવના કરતાં ઉદ્યાપન, તેમજ પ્રતિષ્ઠાઓ અને મહોત્સવો કે જે લોકોને ધર્મમાં વધુ દઢ કરનારાં છે તેઓને પણ કરવામાં પોતાનો યથાશક્તિ ખૂબ જ ફાળો આપ્યો છે.

આ મહાપુરૂષે પોતાનું જીવન અલૌકિક જ્ઞાન સંપાદન કરવાની તમન્ના-પ્રાપ્તિ અને લોકોને તે પ્રમાડવાની ભાવનાથી જ્ઞાનપ્રલાવના, શંકાશીલ અને હઠવતી જનોને સ્થિર બનાવી દઢ કરવાથી દર્શનપ્રલાવના તેમજ “સવિ જીવ કર્ત્ત્વં શાસનરસી” ની ભાવરમણ્યતાથી નિર્ભળ ચારિત્રની સુયોગ્ય આરાધનાથી ચારિત્રપ્રલાવનારૂપ ત્રિવેણી-સંગમ સમુજનાવ્યું હતું. આ મહાપુરૂષને દેખી પરમપૂજ્ય જંગમચુગ-

પ્રધાન મહાન્ ક્રિયોદ્ધારક મહાતીર્થશત્રુજયષોડશોદ્ધારક
 કડવાબીજલુપકાદિકુમતમતોચ્છેદક સૂરિયકચકવર્તિ
 શાસનસમ્રાટ જગદ્ગુરુ તપાગચ્છાધિપતિ સકલલદ્ધાર-
 કાચાર્ય શ્રીમદ આનંદવિમળસૂરીશ્વરજી મહારાજ
 અને મહાનપ્રભાવક અનેકસંસ્કૃતપ્રાકૃતમયાનેકઅંથપ્રભુતા
 મહાન્ક્રિયોદ્ધારક સૂરિપુરંદર સકલસંવેગીશિરોમણિ
 શ્રીમદ જ્ઞાનવિમળસૂરીશ્વરજી મહારાજને સ્મરણમાં
 લાવી જનતા તે વખતની વિમળગચ્છની નિર્મળતાનું
 સ્મરણ કરી આશ્ચર્ય પામતી હતી.

સ્વભાવ

જૈનશાસનધૂરાને મુખ્ય વહન કરનાર મુનિવર્ગ છે.
 કારણ કે શાસનની પ્રભાવના અને પ્રવર્તનમાં તેમનો અનન્ય
 ફાલો છે. તેમાં પણ બાલ્યાવસ્થાથી જોયો સાધુવર્ગની
 શીતળ છાયામાં ઊછરી સાધુ જીવનનો રસાસ્વાદનો
 અનુભવ માટે ઉત્તેજિત થઈ નાની વયમાં સંયમમાર્ગને
 ગ્રહણ કરનાર મુનિવર્ગ અનન્ય ઉપકારક છે. આ બાલ્ય
 મુનિવર્ગ જેટલું જ્ઞાન, જેટલી એકાગ્રતા, જેટલી પ્રભાવના
 અને જેટલી ચારિત્ર ગુણોની નિર્મળતા કેળવી શાસન-
 શોભા વધારે છે તેટલી આશા પરિપક્વ ઉંમરે ચારિત્ર
 ગ્રહણ કરનાર પાસેથી ઓછી રાખી શકાય છે. અને તે
 સૌ સામગ્રી આ ચરિત્રનાયક પૂજ્ય ગુરૂવર્યમાં હતી.

પરમ પૂજ્ય શ્રીમાન મુક્તિવિમળજી મહારાજનો સ્વભાવ સોનું અને સુગંધ સમ હતો. કારણ તેમનામાં જ્ઞાન મેળવવાની તાલાવેલી અનન્ય હોવા છતાં તેમાં

શુદ્ધભક્તિને ક્રિયાશુદ્ધિથી જીવનને શુદ્ધ કરવી છતાં પરિપક્વતા હતી. ગાંભીર્યતાનો અઙકાટ હતો. તપથી શરીરને કૃશ બનાવવા છતાં તેમાં ક્ષમાનું તેજ હતું. હરહંમેશ સદુપદેશમાં રહેવા છતાં નિઃસ્વાર્થ જીવન હતું. તેમના એક જ વાર પરિચયમાં આવેલો તેમને વીસારી ન શકે તેવું તેમનું મુખારવિંદ ઉપર તેજ હતું. અનેક ચર્ચાઓ અને માથાકૂટથી રૂઢ બનેલા આગ્રહી માણસો પણ જેના વચનમાત્રથી પેતાનો ખોટો આગ્રહ છોડી સારા રસ્તે આવી જાય તેવું તેઓશ્રીમાં મિત્ર અને પથ્ય વકતૃત્વપાણું, શાસન અને ગચ્છના કૂટ પ્રશ્નોનો પોતાની કુશાગ્ર અને હાજરજવાબી બુદ્ધિથી હિતકાર રીતે નિકાલ કરવાની તેમનામાં તાકાત હોવા છતાં સર્વપ્રિય થવાનું સૌભાગ્ય હતું. પોતાના મન, વચન અને કાયાની સંપૂર્ણ શક્તિ જ્ઞાનધ્યાન, ભક્તિ, તપ, પરોપકાર અને શાસન-સેવામાં દાખલ કરતાં જરા પણ કમીના નહોતી રાખી છતાં આવા ઉપકારક ગુણભંડાર મહાપુરુષોનો જગત બહુજ ઓછા વખત માટે લાભ મેળવી શકી છે; કારણ કે તેવા માણસો માટે ઉચ્ચતર લોક અત્યંત ઉત્કંઠિત હોઈ તેઓ ઘણા અદ્વાયુષી હોય છે.

સ્વર્ગગમન

તીર્થયરાગણહારી સુરવદ્ગો ચક્રીકેસવારામા ।

કાલેન સંહરિયા, અવરજનાણં તુ કા વત્તા ? ॥ ૧ ॥

તીર્થંકર, ગણધર, સુરેન્દ્ર, ચક્રવર્તી, વાસુદેવ, પ્રતિ-વાસુદેવ અને બળદેવ વિગેરે સમર્થ પુરુષોને કાળે સંહર્ષા

છે તો અન્ય પામર મનુષ્યની તો વાત જ શી ? અર્થાત્
 “ જાતસ્યહિ ધ્રુવં મૃત્યુઃ ” જન્મ્યા તેનું મૃત્યુ નિશ્ચય છે
 જ. આ વસ્તુ જીવનમાં વણાયેલ હોય તેવા માણસોને
 મૃત્યુથી લય કે ક્ષોભ ન હોય તે તો સ્વાભાવિક જ છે. તેઓ
 તો મૃત્યુને દરેક ક્ષણે સન્મુખ રાખી માનવ જીવનની કઈ
 રીતે ઉત્તમ વસુલાત થાય તેને માટે જ વધુ ને વધુ પ્રયત્ન-
 શીલ ખની સમયમપિ માપમાયણ એ સૂત્રને રટણ કરી જીવ-
 નમાં ઉતારનાર હોય છે. આવા મહાપુરુષોને તો મૃત્યુ
 અને જીવન બન્ને સમ કક્ષાએ હોય છે. પરંતુ જેઓના
 જીવનને દીવાદાંડી સમ માની સંસારસમુદ્રનો પાર પામવા
 માટે સુસાફરી કરનાર તેમનો શિષ્યવર્ગ અને ભાવિક
 શ્રાવકવર્ગને તો તેઓશ્રીનું જીવંત જીવન ખૂબ જ અણ-
 મોલ હોય છે. અને તેમાં પણ જ્યારે જગતને પોતાના
 જ્ઞાનનો પૂરેપૂરો લાભ આપવાના અવસરે જ મૃત્યુનોનાદ
 ભક્તવર્ગને અત્યંત અસહ્ય હોય તે સ્વાભાવિક છે; પરંતુ
 કાળની ગહનગતિ આગળ કેઈનું કાંઈ ચાલી શકતું નથી.
 છેવટે તન અને મન થોડા વખતમાં કરેલા વધુ પરિશ્રમથી
 ખૂબ થાકી ગયેલ હોવાથી લાંબા કાળની વિશ્રાંતિ જાણે અંખતા
 ન હોય તેમ તેમના ઉપર રોગે અસર કરી, અને રોગને લઈ
 તેમનું શરીર દિનપ્રતિદિન ક્ષીણ થવા લાગ્યું. માંસ, રૂધિર,
 સૌ પૌદ્ગલિક વસ્તુ તેમનામાં આત્મિકભાવ વધુ પ્રવેશતો દેખી
 જાણે ઇર્ષ્યાથી પોતાનું સ્થાન ખાલી કરતા ન હોય તેમ
 સુકાવા લાગ્યાં, અને જોતજોતામાં તેમનો દેહ હાડપિંજર
 સમખની ગયો. આથી પોતાના વયોવૃદ્ધ ગુરૂવર્ય શ્રીમદ્
 પંન્યાસજી શ્રી સૌભાગ્યવિમલજી અને શ્રેષ્ઠીવર્ય જમનાભાઈ

જાગુલાઈ તથા વિમળગચ્છના શ્રીસંઘની અને રાજનગરના શ્રી સંઘની તેમના તરફ અતિશય મમતા વધવા લાગી અને તેઓને જણાયું કે આ મહાપુરૂષનો આપણને આવો અનન્ય લાલ આપવાનો સુઅવસરની ઇર્ષ્યા કરી દિવ્યલોક પોતે કરવા તેમને જેથી લેવા માગે છે? શું દિવ્યલોક આપણા ઉપર આટલી ઉદારતા રાખી આ મહાપુરૂષને વધુ વાર આપણને લાલ આપવા નહિં દે? આ વિચારે તેઓનું દિલ ઘેરાતાં ચિંતા ઝસ્ત થવા લાગ્યું.

વૈદ્ય, હકીમ, ડોક્ટરોના બાદ્ય ઉપચારો મન સમાધાન માટે અનેક કરાવ્યા છતાં આયુષ્યની તૂટેલ દોરી કેાણુ સાંધી શકવા સમર્થ છે? વૈદ્યો અને ડોક્ટરોને પોતાના પ્રયત્ન આ મહાપુરૂષના નિર્મિત કાળમાં કાંઈ પણ કરી શકવા માટે અસમર્થ લાગ્યા. શરીર વધુ ક્ષીણ થયું અને આખરે એ જર્જરિત શરીરને છોડી દિવ્ય શરીરમાં તેમનો અમર પૂણ્યાત્મા વિક્રમ સંવત્ ૧૯૭૪ ના ભાદરવા શુદ્ધ ૪ ના પરમપાવન સંવત્સરીના દિવસે અનેક મનુષ્યોને ધર્મકરણીમાં મશગૂલ બની આત્મભાવમાં આસક્ત બનેલ દેખી આનંદ અનુભવતો ચાલ્યો ગયો ને સાથે પૂણ્ય રમરણુ જગત આગળ મૂકતો ગયો.

જૈન શાસ્ત્રોમાં “સમાહિમરણં ચ બેહિલામો અ” આપદથી સમાધિમરણની ઝંખના કરવામાં આવે છે. અને જ્ઞાન, તપ, અને ક્રિયા આ બધાનો ધ્યેય સમાધિમરણની પ્રાપ્તિનો હોય છે. આ આપણા ચરિત્રનાયક મહાપુરૂષ શ્રીમદ પંચાસજી શ્રી સુક્રિવિમળજી મહારાજના

મૃત્યુ વખતના દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, અને લાવ એટલા બધા પવિત્ર અને અલૌકિક અનુભોદનીય હતા કે આજે પણ જેના સંભારણાથી આનંદ અને શોક બન્ને વિરૂદ્ધ લાગણીઓ અનુભવાય છે. આનંદ એટલા માટે કે આ મહાપુરૂષનો સ્વર્ગવાસનો દિન પરમપાવન પવિત્ર પર્યુષણાધિરાજ સંવચ્છરીનો હતો કે જે દિવસે અનેક ધર્મક્રિયા અને ક્ષમાપનાથી ધર્મ વાતાવરણ ફેલાતું હતું. ક્ષેત્રમાં આ મહાપુરૂષ સ્થિત હતા તે ક્ષેત્ર અનેક જાન્ય જાકતવર્ગોના પૌષધ, સામાયિક અને તપશ્ચર્યા પાવન સુગંધથી મ્હેકતું દેવીશાનાપાડામાં આવેલ શ્રી વિમળગચ્છનો ઉપાશ્રય હતો. અને ઈગોહં, સ્વામેમિ, વિગેરે પદોથી જેઓના કર્ણ દિપ્ત થતા હતા. સ્વર્ગગમન વખતની તે પૂજ્ય ગુરૂદેવની આત્મપરિણતિનું તો પૂછવું જ શું ? જે દિવસે આ મહાપુરૂષે કાલધર્મ કર્યો તે દિવસે વિદ્વાન્ પંન્યાસજી શ્રી ગુલાબવિજયજી મહારાજ ખારસા સૂત્ર વાંચવા પધાર્યા હતા. ખારસા સૂત્રના એકેક અક્ષરને અર્થપૂર્ણ રીતે સાંભળી આત્મજીવનમાં ઊતારતાં આનંદ અનુભવવાપૂર્વક લાવશ્રેણિએ તેમનું આત્મ દ્રવ્ય વિરાજ પ્રકાશિત થતું હતું. ખારસા સૂત્રની લાવવાહી શ્રવણ ચિંતન અને મનનપૂર્ણતા સૂચક સર્વમંગળના અવાજ સાથે જ આ પુણ્યાત્મા પૂજ્યગુરૂદેવે પોતાનો નશ્વર દેહ છોડ્યો. આથી બીજું કયું સુયોગ્ય મરણ હોઈ શકે ?

આખું નગર શાંત અને ગમગીન હતું. કારણ જેનોની અગ્રગણ્યવાળા રાજનગરમાં તે સંવચ્છરી દિવસ નગરના

તમામ જનોને પુણ્ય દિવસ મનાતો હોય તમામ ખટપટો-
 મુક્ત પાખી દિવસ હતો. તમામ જૈન જનતા વાર્ષિક પર્વની
 આરાધનમાં મશગૂલ હતી. તે દિવસે વિજળીના ચમકારાસમ
 આ મહાપુરૂષના મૃત્યુ-સમાચાર ચારે બાજુ પ્રસરી ગયા
 અને જોતજોતામાં માનવસાગર દેવીશાના પાડાના વિમલના
 ઉપાશ્રય તરફ ઉલટ્યો. ઉપાશ્રયમાં પદ્માસને શ્રીમદ્
 પંન્યાસજી શ્રી મુક્તિવિમળજી મહારાજનો દેહપિંજર
 ભૂત, ભાવી, અને વર્તમાનની જીવનકથા મૂક રીતે કરી
 રહ્યો હતો. અર્થાત્ તે દેહપિંજર દેખી જનતા તેમના
 ભૂત, ભાવિ અને વર્તમાન ઘટના પુનઃ પુનઃ ઘોષણા કરી
 તેમના ઉજ્જવલ જીવનપંથને અનુમોદના કરતાં પોતાના
 હીણ ભાગ્યને રડતા હતા. પૌદ્ગલિકભાવને ત્યાગવાનું અને
 આત્મભાવને વિકસાવવાના તેમના ઉપદેશને ઘડીભર
 ભૂલી જઈ તેમના પૌદ્ગલિક દેહના વારંઘડી દર્શન કરતા
 છતાં અતૃપ્ત રહેતી જનતા તેમાં પણ આત્મિકભાવ
 માણતી હતી. હસ્તે મુખડે મરણુભય જીતી પરધામમાં
 વિદાય લેતા આ દેહપિંજર ઉપર અલૌકિક તેજસ્વિતા
 તરવરતી હતી, પરંતુ દેહનો માત્રિક પત્રિત્ર આત્મા કોઈ
 અગમ્ય અગોચર સ્થાનમાં ક્યારનોયે વિદાય થઈ ગયો
 હતો. અને રાજનગરને શોકચંસ્ત અવસ્થામાં અને તેના
 ગુણગ્રામના વર્ણનમાં મુકતો ગયો હતો.

કારણ કે દૈવની દુર્ઘટના જ એવી છે કે સુકોમળ
 પદ્મમાં કાંટા, વિદ્વાનને ત્યાં નિર્ધનપણું, ચંદ્રમાંમાં ઠલંક,
 તેમ અતિગુણી અને આકર્ષણીય પુરૂષોનું અલ્યાયુષ, આ

સર્વત્ર વ્યાપક છે. તેમ અતિઆકર્ષણીય, ગુણવાન, વિદ્વાન મહાન પ્રભાવિક પૂ. ગુરૂદેવ પંન્યાસ શ્રી મુક્તિવિમળા મહારાજનો જીવનકાલ પણ આ વ્યાપક નિયમથી ખચી શક્યો નહિં.

આ મહાપુરૂષના ગયાથી તેઓશ્રીના અનન્ય પટ્ટાલંકાર વિદ્વદ્રત્ન શ્રીમદ્ પંન્યાસશ્રી રંગવિમળા ગણિવર્ય તથા પંન્યાસશ્રી મહેન્દ્રવિમળા ગણિ તથા પંન્યાસશ્રી રવિવિમળા ગણિ આદિ વિમળગચ્છના વિશાળ સાધુ-સાધ્વી સમુદાયને તેમજ આખા સકલ સંઘને અનન્ય ખોટ પડી; કારણ કે માત્ર પચીસ વર્ષની નાની ઉંમરમાં આટલું બધું કાર્ય કરી શક્યા તો જો વધુ જીવન જીવ્યા હોત તો આજે જૈન શાસન તેમ જ તેઓ શ્રીનો વિમલ સમુદાય કેટલો આદર્શ દીપતો હોત ? તે મહાપુરૂષના જ્ઞાન અને શક્તિની વિઘ્નમાન સ્થિતિએ પ્રશંસા કરે છે; પણ નિયત કાળ થોડો પલટાઈ શકે છે.

સ્મશાનયાત્રા.

સ્વર્ગસ્થ ગુરૂદેવના દેહપિંજરને પધરાવવા માટે દેવવિમાન તુલ્ય સુંદર પાલખી તૈયાર કરાવવામાં આવતા સ્વ. ગુરૂદેવના શરીરને તે પાલખીમાં પધરાવવામાં આવ્યું હતું. આખા શહેરમાં દરેક કોમે પાખી પાળી હતી ને ભાદરવા શુદ્ધિ પાંચમના નવ વાગે પંદર હજાર માણસની મેદની વચ્ચે તેઓશ્રીની સ્મશાન યાત્રા કાઢવામાં આવી હતી ને ગરીબોને વસો, અનાજ, મીઠાઈ વિગેરેનું અઢળક દાન આપતા ને “ જય જય નંદા

જય જય ભદ્રા ” ના પવિત્ર શબ્દોચાર સાથે શહેરના મુખ્ય લતાઓમાં ફેરવી દ્વિધેશ્વરની શ્મશાનભૂમિમાં લઈ જવામાં આવ્યું ને તેમના શરીરના ચંદનને કાષ્ઠની ચિતાવડે અગ્નિદાહ કરવામાં આવ્યો. આ મહાપુરૂષના છેલ્લા દર્શન માટે આખું શહેર ઉલટ્યું હતું ને તે વખતનું દ્રશ્ય એટલું બધું દુઃખજનક હતું પણ તે લખવા બેસે તો લખી શકે જ નહીં. આ પ્રમાણે પૂ. ગુરૂદેવ જગત ઉપરથી પોતાનું અસ્તિત્વ ને પોતાની જીવનલીલા સદાને માટે સંકેલી ચાલ્યા ગયા.

શાંતિનિમિત્તે મહોત્સવ

સ્વર્ગસ્થ પંન્યાસ મુકિતવિમળજી મહારાજની પાછળ શાંતિ નિમિત્તે મહાન્ મહોત્સવ કર્યો હતો તે પ્રસંગે મેરૂપર્વત, ત્રિગુડું, ગઢ, સમોવસરણ અને કિંમતી છોડોની સુંદર રચના કરવામાં આવી હતી. દરરોજ નવી નવી પૂજાઓ સુંદર રાગરાગણીમાં લજ્જાવવામાં આવી હતી. અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર વિધિપૂર્વક લજ્જાવવામાં આવ્યું હતું ને દરરોજ પ્રભાવના થતી હતી. ને સ્વર્ગસ્થ ગુરૂદેવની સ્વર્ગ-ગમનની તીથીએ પૂજા લજ્જાવાય તે આશયે કાયમને માટે શ્રેષ્ઠીવર્ય જમનાભાઈ લગુભાઈ તરફથી બંદોબસ્ત થતાં તે હજી સુધી ચાલુ જ છે.

સ્મારક

સ્વર્ગસ્થ ગુરૂદેવના ગુણાનુરાગીવર્ગે દર્શનાર્થે હાજ પટેલની પોળમાં લાંબેસરમાં વિમળગચ્છના દેરાસરમાં તેઓશ્રીના પગલા કરાવીને સ્થાપન કર્યા છે.

સ્વ. ગુરૂદેવની યાદગીરી માટે હાજ પટેલની પોળમાં રામજી મંદિરની પોળમાં શેઠ જમનાલાલ લગુલાઈસ્થાપિત શ્રીમદ્ પંન્યાસ શ્રી મુક્તિવિમળજી જૈન પાઠશાળા હાલ ચાલુ છે તેમાં ૧૦૦) છોકરાઓ લાલ લે છે.

સ્વ. ગુરૂદેવની યાદગીરી માટે હાજ પટેલની પોળમાં વિસાશ્રીમાલીની વાડીના મેડા ઉપર શ્રીમદ્ મુક્તિવિમળજી જૈન શ્રાવિકાશાળા કેટલાક લાઈઓ તરફથી ચાલુ છે તેમાં દોઢસો બહેનો સાધ્વીજી મહારાજાઓ લાલ લઈ રહ્યા છે.

આ પાઠશાળા રાજનગરમાં પહેલે નંબર છે.

પૂ. ગુરૂદેવ શ્રીમદ્ પંન્યાસ શ્રી મુક્તિવિમળજી મહારાજના સ્મરણાર્થે તેઓશ્રીના વિદ્વાન્ શિષ્યરત્ન પંન્યાસ શ્રી રંગવિમળજી ગણિવર્યે શ્રીમદ્ મુક્તિવિમળજી જૈન ગ્રંથમાળા શરૂ કરી છે ને તે ગ્રંથમાલાદ્વારા સાહિત્યપ્રકાશન થઈ રહેલ છે.

અન્ટે આ મહાપુરૂષના અનન્ય ઉપકાર અને પ્રેમથી ઋણી થયેલ જનતા તેઓશ્રીના માર્ગને પોતાના જીવનપથમાં ઊતારે તેટલે અંશે તેઓ તેઓશ્રીનો બદલો વાળી શક્યા છે તેમ મનાય. જ શાન્તિ: ! !

